Voor het schone van het gew one

tekst en foto's **Will Jansen en Studio Sparnaay**

Je komt ze niet vaak tegen zo aardig als de vroege zestiger Tjalf Sparnaay (Sparnee op zijn yanks). Althans niet bij de afdeling gearriveerde kunstenaars. Zo mag je hem noemen, want nog voor hij aan zijn schilderijen begint, zijn ze al verkocht. Dan mag je met je succes ingenomen zijn, een beetje dan toch. De kleine Hilversummer is dat van geen kant. Open blik, ferme handdruk, prettige prater, gulle gastheer.

In zijn atelier is het prima toeven. Het zijn eigenlijk een stuk of zes aan elkaar gelinkte, hoge ruimten, met centraal een grote tafel. Een zwarte vleugel rechts achterin, schildersspullen effe twee maanden aan de kant, indrukwekkende muziekvoorraad, behoorlijk wat bovenlicht en veel schilderijen aan de muur. Zoals de enorme slakom van twee bij anderhalve meter die op onze cover staat. Een schilderij dat hij nooit zal

verkopen. Verder nog het bord met sperziebonen, draadjesvlees, glazige aardappelen en jus met vet-ogen en een fantastisch gebakken ei met spiraal-werking er in. Dat is dus Sparnaay ten voeten uit: giga-doeken van eten, maar ook van knikkers, bloemen, vaatwas-machines met inhoud, een tampon zelfs, en dikke Harley Davidson details of fietskoplampen, die doen denken aan

Johannes Moesman met zijn naakte vrouw op een fiets. Hyperrealisme is het etiket dat kenners er opplakken: 'Ach ja, het moet een naam hebben. Ik schilder voor het schone van het gewone en zou mijn werk eerder popart willen noemen, in de zin van het triviale. Niet dat eten per se triviaal is, maar bijvoorbeeld de hamburger als eten, is dat wel.'

Yep, en daar is meteen zijn favoriet, de hamburger, eerder nog dan de gebakken eieren, die toch zijn handelsmerk zijn geworden. De mooie gele dooiers, het glimmende wit en de bruin gebakken randjes sierden al een vijftig keer de covers van internationale boeken en bladen. Google maar eens op fried egg painting en je wordt ermee overladen. Maar de hamburger, daar heeft hij iets mee: 'Dat is voor mij de icoon van het westerse eten. Hij is heel tactiel, net een borst, een zoute borst. Er komt van alles uit. En al die kleuren, man, ik doe het liefst de cheeseburger, want dan kan er nog geel bij. Eten geeft me sowieso de ruimte in kleur en vorm en het theatrale. Als het dan aanslaat, wil je de markt bedienen, want je bent ook ondernemer. Ik maak tien doeken per jaar en dat is best veel werk.'

De kenners zeggen dat onder meer Vermeer, Rembrandt en Carel Willink hem inspireren. 'Misschien, ja, toch wel, vooral de late Rembrandt. God, wat was

die man goed. Ik vraag me soms af of hij anno nu ook schilder was geworden. Er is tegenwoordig zoveel: fotografie, video, moderne schilderkunst, de computer.'

Sparnaay is selfmade. Hij was gymleraar en maakte ansichtkaarten voor Art Unlimited (vandaar die kolossale kaarten met Vermeer en Rembrandt in verkreukeld cellofaan mét prijs-plakkertje). Toen hij aangaf dat hij meer wilde, dat hij schilder wilde worden, stuurde Art Unlimited hem naar New York. Daar raakte hij onder invloed van het werk van Louis K.Meisel's photorealism en ook Charles Bell met zijn buiten proportie opgeblazen dagelijkse dingen. In 1997 begon hij eten te schilderen: boterham hagelslag, broodje kaas, kroket, kleurige ijscoupes en patatjes met. Dat legde hem geen windeieren. Grote galerieën als Bernarducci Meisel gallery in New York,

PlusOne in Londen en Mark Peet Visser in Nederland verkochten zijn werk grif en brachten hem roem genoeg om Ralph Keuning van Museum de Fundatie in Zwolle een grote expositie te laten organiseren. 'Die kwam hier, zag die grote slakom hangen en besloot toen zijn nek uit te steken.'

Hoezo uitsteken? 'Ja, nou, de Hollandse kunstcriticus is graag zuur. De Volkskrant vond wel dat ik op de schouders van Rembrandt stond, maar zag er toch ook een gimmick in. Zulke kritiek, daar heb ik moeite mee. Ik voel me best een beetje schilder van het volk. In de *officiële* kunstwereld is het toch wel de kleren van de keizer. Zowat zeventig procent van alles wat er in de grote musea in de USA hangt, komt van de *big galeries*, heeft een onderzoek uitgewezen. Dat is een belangenkwestie. Ik schilder voor de schoonheid, hoef niet zo rijk te worden, kan lekker muziek maken en aan fotografie doen.'

Voor een man die zo diep in het eten zit, is het een raadsel dat hij met zelf eten bereiden weinig heeft. In de keuken heeft hij niks te zoeken. 'Het engagement voor echt eten, dat heb ik niet. De haute cuisine gaat me te ver, ik eet liever in een gewoon eetcafé. De sfeer rondom het betere eten is zo opgepompt, ook met al dat kookgedoe op tv. Alle bescheiden-heid is weg.' En bescheiden wil hij wel blijven.